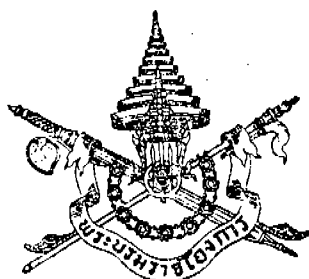


ฉบับพิเศษ หน้า ๔๔

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

---



## พระราชบัญญัติ

กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรม  
และฝักอาชีพนุคคลบางประเภท

พ.ศ. ๒๕๑๘

---

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘

เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี  
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการกำหนด  
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมและฝักอาชีพนุคคลบางประเภท

## ฉบับพิเศษ หน้า ๔๕

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

---

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมและฝีกอาชีพบุคคลบาง ประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติกำหนดวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการควบคุม การอบรมและการฝีกอาชีพ ตามประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้รับการอบรม” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกส่งตัวมา รับการอบรมและฝีกอาชีพในสถานอบรมและฝีกอาชีพตาม กฎหมายว่าด้วยการอบรมและฝีกอาชีพบุคคลบางประเภท

“สถานอบรมและฝีกอาชีพ” หมายความว่า สถานอบรม และฝีกชีพตามกฎหมายว่าด้วยการอบรมและฝีกอาชีพบุคคล บางประเภท

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมราชทัณฑ์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมผู้รับการอบรมในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การรับตัว
- (๒) การเยี่ยมและการติดต่อ
- (๓) ประโยชน์และรางวัล
- (๔) วินัยและวิธีควบคุม
- (๕) การจัดชั้น การเลื่อนและลดชั้น
- (๖) การศึกษา การอบรม การฝึกอาชีพและการทำงาน
- (๗) การอนามัยและการสุขภาพ
- (๘) การปล่อยตัว
- (๙) ทรัพย์สินของผู้รับการอบรม
- (๑๐) สิ่งของต้องห้าม

## ฉบับพิเศษ หน้า ๔๑

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๔๑ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

---

(๑๑) ชนิดของอาวุธที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะพึงใช้

(๑๒) อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้รับการอบรม  
เว้นแต่

(๑) เป็นบุคคลที่มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่าจะทำอันตราย  
ต่อชีวิต หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น

(๒) เป็นบุคคลที่มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่าจะพยายาม  
หลบหนีจากสถานอบรมและฝึกอาชีพ

(๓) เมื่อถูกคุมตัวไปนอกสถานอบรมและฝึกอาชีพและมีเหตุอันสมควรที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ ให้เจ้าพนักงานผู้  
หน้าที่ควบคุมใช้เครื่องพันธนาการได้เท่าที่จำเป็น

ภายใต้บังคับอนุมาตรา (๓) แห่งมาตรานี้ ให้ผู้ปกครอง  
สถานอบรมและฝึกอาชีพ เป็นเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจที่จะสั่งให้ใช้  
เครื่องพันธนาการแก่ผู้รับการอบรมและที่จะเพิกถอนคำสั่งนั้น

มาตรา ๗ ผู้รับการอบรมต้องรับการศึกษา การอบรม การ  
ฝึกอาชีพ และทำงานตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๘ ในระหว่างรับการอบรมและฝึกอาชีพ ถ้าปรากฏ  
ว่าผู้รับการอบรมเป็นบุคคลวิกลจริต หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่  
สมประกอบ ให้ผู้ปกครองสถานอบรมและฝึกอาชีพจัดส่งบุคคล

นั้นไปยังสถานพยาบาล เพื่อรับการรักษายาบาลโดยมิชักช้า ถ้าหากมีเหตุทำให้ไม่อาจจัดส่งไปได้ หรือสถานพยาบาลปฏิเสธ การรับรักษายาบาล ให้ผู้ปกครองสถานอบรมและฝึกอาชีพ จัดให้บุคคลนั้นได้รับการรักษายาบาลตามควรแก่กรณี ณ สถาน อบรมและฝึกอาชีพ

ในกรณีที่ผู้รับการอบรมป่วยเจ็บและแพทย์ผู้ควบคุมการ อนามัยของผู้รับการอบรมยื่นรายงานแสดงความเห็นว่าถ้าผู้รับ การอบรมผู้นั้นคงรักษายาบาลอยู่ในสถานอบรมและฝึกอาชีพ จะไม่ทุเลาดีขึ้น อธิบดีจะอนุญาตให้ผู้รับการอบรมผู้นั้นไปรักษา ตัวในสถานที่อื่นใดนอกสถานอบรมและฝึกอาชีพ โดยมีเงื่อนไข อย่างใดแล้วแต่จะเห็นสมควรก็ได้

ในกรณีดังกล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ถือว่าผู้รับ การอบรมผู้นั้นพ้นจากการรับการอบรมและฝึกอาชีพ และถ้า ผู้รับการอบรมไปเสียจากสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้ไปอยู่รักษา ตัวให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการคุมขังตามอำนาจของศาล

มาตรา ๘ ผู้รับการอบรมผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับที่ออกตาม มาตรา ๕ หรือขัดคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจลงโทษผู้นั้นสถานใดสถานหนึ่ง หรือหลาย สถาน ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาควัตถุ
- (๒) จดการเลื่อนชั้นโดยมีกำหนดเวลา
- (๓) ลดชั้น
- (๔) ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมหรือการติดต่อไม่  
เกินสามเดือน
- (๕) จดหรือลดประโยชน์และรางวัล
- (๖) ยังไม่เกินหนึ่งเดือน

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ผู้รับการอบรมกระทำความผิดอาญา  
ขึ้นภายในสถานอบรมและฝึกอาชีพ และความผิดนั้นเป็นเพียง  
ลหุโทษ หรือความผิดอันกระทำต่อทรัพย์สินของสถานอบรมและ  
ฝึกอาชีพ หรือความผิดฐานพยายามหลบหนี จะดำเนินการ  
สอบสวนหรือฟ้องร้องตามกฎหมาย หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่  
ซึ่งเป็นผู้ปกครองสถานอบรมและฝึกอาชีพมีอำนาจวินิจฉัย  
ลงโทษผู้รับการอบรมนั้นตามมาตรา ๕ ก็ได้

มาตรา ๑๑ ในการฝึกอาชีพและการทำงาน ผู้รับการอบรม  
ไม่มีสิทธิได้ค่าจ้าง แต่อธิบดีอาจกำหนดให้แบ่งรายได้อันเกิด  
จากแรงงานของผู้รับการอบรม โดยหักค่าใช้จ่ายออกเสียก่อน  
ให้เป็นรางวัลแก่ผู้รับการอบรมและพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเกี่ยว  
ข้องกับการฝึกอาชีพ หรือการทำงานนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๒ ผู้รับการอบรมผู้ใดได้รับการอบรมมาแล้วไม่น้อยกว่าสองในสามของกำหนดเวลาการอบรมและฝึกอาชีพตามคำสั่งของศาล ถ้าแสดงให้เห็นว่ามีความประพฤติดี มีความอดุสาหะ มีความก้าวหน้าในการศึกษาและทำการงานเกิดผลดี หรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ ผู้รับการอบรมผู้นั้นอาจได้รับการพักการอบรมตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้รับการอบรมกำลังหลบหนี หรือพยายามหลบหนี และไม่มีทางจะป้องกันอย่างอื่นนอกจากใช้อาวุธ

(๒) ผู้รับการอบรมก่อการวุ่นวาย หรือพยายามใช้กำลังเปิดหรือทำลายประตู รั้วหรือกำแพงของสถานอบรมและฝึกอาชีพ หรือ

(๓) ผู้รับการอบรมจะใช้กำลังทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้อื่น

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้อาวุธนอกจากอาวุธปืนแก่ผู้รับการอบรม เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์นั้นได้

มาตรา ๑๔ เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้รับการอบรมไม่ยอมวางอาวุธ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้วาง

(๒) ผู้รับการอบรมที่มีอาวุธร้ายแรงและกำลังหลบหนี ไม่ยอมหยุด ในเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้หยุดและไม่มีทางอื่นที่จะจับกุมได้ หรือ

(๓) ผู้รับการอบรมตั้งแต่สามคนขึ้นไปก่อการวุ่นวาย หรือพยายามใช้กำลังเปิดหรือทำลายประตู รั้วหรือกำแพงของ สถานอบรมและฝึกอาชีพ หรือใช้กำลังทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้อื่น และไม่ยอมหยุดในเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้หยุด

พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้อาวุธปืนแก่ผู้รับการอบรมนั้นได้ แต่ถ้ามียพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเหนือตนอยู่ในที่นั้นด้วย จะใช้อาวุธปืนได้ก็ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเหนือตนแล้วเท่านั้น

มาตรา ๑๕ ในการจับกุมผู้รับการอบรมที่หลบหนีภายใน ยี่สิบสี่ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่หลบหนีไป พนักงานเจ้าหน้าที่ อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ได้โดยอนุโลม เมื่อสิ้นกำหนดเวลานี้แล้ว จะใช้อำนาจเช่นว่านั้นต่อไปไม่ได้ แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดอำนาจเจ้าพนักงานใด ๆ ที่จะจับกุมผู้หลบหนีโดยประการอื่น

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ได้รับการร้องขอให้ช่วยเหลือจาก พนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ตาม



มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจใช้อำนาจได้เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๖ โดยสุจริต และตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและอาญา ในผลแห่งการกระทำของตน

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้รับการอบรม ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถย้ายผู้รับการอบรมไปควบคุมไว้ที่อื่นได้ทันทั่วทั้งที่จะปล่อยผู้รับการอบรมไปชั่วคราวก็ได้ แต่ผู้รับการอบรมที่ถูกปล่อยไปนั้นต้องกลับมารายงานตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานอบรมและฝึกอาชีพ หรือไปรายงานตนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ณ สถานีตำรวจ ทั้งนี้ ภายในกำหนดสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ปล่อยไป และต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ แล้วแต่กรณี อันเกี่ยวกับการควบคุมผู้รับการอบรมผู้นั้น

ผู้รับการอบรมผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๙ ผู้ใดเข้าไปในสถานอบรมและฝึกอาชีพโดย มิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือฝ่าฝืนข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าไปในสถานอบรมและฝึกอาชีพ หรือบังอาจรับจากหรือส่งมอบให้แก่ผู้รับการอบรม หรือนำเข้า หรือส่งออกซึ่งเงินหรือสิ่งของต้องห้าม ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เงินและสิ่งของต้องห้ามที่มีการรับ ส่งมอบ นำเข้า หรือ ส่งออกตามวรรคก่อน ให้ริบเสียทั้งสิ้น

มาตรา ๒๐ การย้ายผู้รับการอบรมจากสถานอบรมและ ฝึกอาชีพแห่งหนึ่งไปยังอีกสถานอบรมและฝึกอาชีพอีกแห่งหนึ่ง นั้น ให้เป็นไปตามคำสั่งของอธิบดี

มาตรา ๒๑ ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุม การ อบรมและการฝึกอาชีพ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๓ พ.ศ. ๒๕๐๓ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษา  
การตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง  
เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

---

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่  
พระราชบัญญัติว่าด้วยการอบรมและฝักอาชีพนุคคลบางประเภท  
พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้กำหนดวิธีการเกี่ยวกับการอบรมและฝักอาชีพนุคคล  
บางประเภทขึ้นใหม่ สมควรยกเลิกพระราชบัญญัติกำหนดวิธีการควบคุม  
การอบรมและฝักอาชีพตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๓ พ.ศ.  
๒๕๐๓ และกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมและฝักอาชีพนุคคล  
บางประเภทเสียใหม่ให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ  
นี้ขึ้น